

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLEČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Press- och informationsavdelningen

PRESSMEDDELANDE NR 46/04

den 8 juni 2004

Förslag till avgörande av generaladvokat Christine Stix-Hackl i målen C-46/02, C-203/02, C-338/02 och C-444/02

Fixtures Marketing Ltd mot Oy Veikkaus Ab, The British Horseracing Board Ltd m.fl. mot William Hill Organisation Ltd, Fixtures Marketing Ltd mot Svenska Spel AB, Fixtures Marketing Ltd mot Organismos prognostikon agonon podosfairou (OPAP)

ENLIGT GENERALADVOKAT STIX-HACKL ÅTNJUTER EN DATABASPRODUCENT SKYDD ENLIGT DATABASDIREKTIVET, ÄVEN NÄR DATABASEN HAR FRAMSTÄLLTS MED DET PRIMÄRA SYFTET ATT ORGANISERA FOTBOLLSMATCHER ELLER HÄSTKAPPLÖPNINGAR

Vadhållningsföretag gör sig skyldiga till en otillåten återanvändning av data, även när dessa företag inte anskaffar datan direkt från databasen, utan från andra oberoende källor, som till exempel tryckta medier eller Internet.

Generaladvokat Stix-Hackl har i dag föredragit sina förslag till avgörande i de fyra mål som rör den så kallade sui generis-rätten i databasdirektivet¹ och räckvidden av denna rätt på området för sportvadhållning. Käranden i målen vid de nationella domstolarna är Fixtures Marketing Ltd och The British Horseracing Board Ltd m.fl., och de anser att andra företag har gjort intrång i deras rättigheter som databasproducenter.

A: Redogörelse för de faktiska omständigheterna i de fyra målen

Fixtures Marketing Ltd (nedan kallat Fixtures) utger utanför Storbritannien licenser för att utnyttja spelordningarna för de högsta engelska och skotska *fotbollsligorna*, Premier League och

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 96/9/EG av den 11 mars 1996 om rättsligt skydd för databaser (EGT L 77, s. 20).

Football League. Denna licensgivning sker på uppdrag av de bolag som organiserar ligaspelet. Varje säsong spelas cirka 2000 matcher. Inför varje spelsäsong upprättar de organiserande bolagen spelordningar, vilka lagras elektroniskt och presenteras bland annat i tryckta häften. Enligt uppgift från Fixtures uppgår kostnaderna för att ta fram och administrera spelordningarna i England till omkring 11,5 miljoner GBP (17 207 840 EUR) om året och licensintäkterna avseende den engelska databasens uppgifter om spelordningarna till omkring 7 miljoner GBP (10 474 337 EUR).

Oy Veikkaus Ab (nedan kallat Veikkaus), ett finskt vadhållningsföretag, använder för sina penningspel bland annat matchuppgifter avseende Premier League och Football League. Under perioden 1998–1999 använde bolaget bland annat samtliga fotbollsmatcher under säsongen i Premier League. Veikkaus har inte någon licens från Fixtures. Uppgifterna som bolaget använder samlas in bland annat från Internet, från tidskrifter eller direkt från klubbarna och granskas fortlöpande. Den årsomsättning som Veikkaus uppnår genom vadhållning på fotbollsmatcher i England uppgår till ett tvåsiffrigt miljonbelopp (i euro).

AB Svenska Spel (nedan kallat Svenska Spel) bedriver i Sverige penningspel i vilka man kan tippa utgången av fotbollsmatcher i bland annat de engelska och skotska fotbollsligorna. Matcher från ligorna återges på tipskuponger och i ett särskilt programblad. Enligt Svenska Spel har uppgifterna på tipskupongerna och i programbladet hämtats från brittiska och svenska dagstidningar, från text-TV, från respektive fotbollslag, från en informationstjänst och från publikationen ”Football Annual”. Svenska Spel har inte någon licens att utnyttja dessa uppgifter. Enligt uppgift från Fixtures tjänar Svenska Spel i vart fall 600–700 miljoner SEK per år på sina penningspel, för vilka bolaget använder mellan 21 och 90 procent av samtliga matcher i spelordningarna för de engelska fotbollsligorna.

I Grekland har Fixtures inlett ett flertal förfaranden mot Organimos Prognostikon Agonon Podosfairou AE (nedan kallat OPAP). Fixtures gör gällande att OPAP på ett rättsstridigt sätt och utan tillstånd – har återanvänt spelordningarna för de engelska och skotska fotbollsligorna och i betydande omfattning gjort utdrag av uppgifter om matcherna och överfört dessa till olika webbplatser på Internet som OPAP driver och gör tillgängliga för den grekiska allmänheten.

British Horseracing Board (nedan kallad BHB) är den styrande organisationen inom brittisk galoppsport. BHB har till uppgift att samla in data med anknytning till galoppsport. Den så kallade BHB-databasen innehåller tävlingsinformation och det officiella registret för fullblodshästar i Förenade kungariket. I denna databas finns detaljerade upplysningar om de registrerade hästarna, om jockeyerna och om säsongsprogrammet, inbegripet information om tävlingsförhållanden, anmälningar och deltagande hästar. Det kostar ungefär 4 miljoner GBP (5 985 335 EUR) per år att förvalta och uppdatera BHB-databasen. Detta arbete sysselsätter ungefär 80 anställda och tar i anspråk betydande mjukvaru- och hårdvaruresurser. Tävlingsinformationen tillhandahålls till radio- och TV-företag, tidskrifter och tidningar samt till den galoppintresserade allmänheten på morgonen dagen före loppet. Namnen på samtliga deltagande hästar i samtliga galopp tävlingar i Förenade kungariket görs tillgängliga för allmänheten under eftermiddagen dagen före loppet genom dagstidningar och Ceefax/Teletext. Vadhållningsföretagen erhåller dagen före ett lopp genom olika abonnemang en särskild sammanställning av information, utan vilken det inte är möjligt att ingå vad.

William Hill Organisation Ltd (nedan kallat William Hill) är ett av de ledande företagen som erbjuder odds på galopptävlingar. Bolaget tillhandahåller vadhållningstjänster via traditionella kanaler, såsom auktoriserade spelombud och vadhållning per telefon., men även på Internet för alla större galopptävlingar i Förenade kungariket. Upplysningarna på William Hills webbplats på Internet kommer från tidningar och från en abonnerad informationstjänst, vilka i sin tur erhåller dessa upplysningar från BHB-databasen. Varken tidningarna eller informationstjänsten har rätt att ge William Hill en underlicens att på sin webbplats använda någon del av de upplysningar som kommer från BHB-databasen. Upplysningarna på William Hills webbplats utgör en mycket liten del av BHB-databasens totala storlek och är inte uppställda på samma sätt som i databasen. För att kunderna skall kunna bilda sig en grundad uppfattning om hästens utsikter till framgång behöver de ytterligare information, som de kan inhämta från till exempel tidningar.

Fixtures och BHB m.fl. gör gällande att de företag som använder deras uppgifter för att anordna vadhållning på fotbollsmatcher och på hästkapplöpningar gör intrång i deras rättigheter enligt databasdirektivet. Vantaan Käräjäoikeus (Finland), Court of Appeal (Förenade kungariket), Högsta Domstolen (Sverige) och Monomeles Protodikeio Athinon (Grekland), vilka har att pröva de ovannämnda tvisterna, har alla begärt förhandsavgörande av EG-domstolen, varvid de har ställt ett flertal frågor beträffande föremålet för och verkan av den rätt som föreskrivs i databasdirektivet.

B: Förslag till avgörande

Generaladvokaten Stix-Hackl fastslår inledningsvis att begreppet databas, som utgör ett grundläggande villkor för att direktivet skall vara tillämpligt, skall tolkas extensivt. Detta begrepp omfattar även till exempel spelordningar för fotbollsligor.

Den rätt som föreskrivs i direktivet gör det möjligt för en databasproducent att under vissa omständigheter förbjuda tredje man att använda uppgifterna i databasen. Denna rätt har till syfte att skydda databaser och deras innehåll, men däremot inte själva uppgifterna i databasen. Därigenom skyddas indirekt även den investering som gjorts i samband med framställningen av databasen.

För att en databas skall åtnjuta skydd enligt direktivet krävs att en kvantitets- eller kvalitetsmässigt sett väsentlig investering har gjorts i samband med framställningen av basen. I detta avseende utgör databasens syfte inte ett kriterium vid bedömningen av huruvida en databas skall anses åtnjuta skydd. Det saknar således betydelse huruvida Fixtures och BHB:s databaser har upprättats uteslutande i syfte att organisera tävlingar och huruvida databasen i sig eventuellt endast är en biprodukt av investeringen. Det ankommer på de nationella domstolarna att pröva huruvida det föreligger en väsentlig investering. Vid denna prövning skall de även ta hänsyn till de omständigheter som är relevanta när spelordningarna utarbetas.

Därefter behandlar generaladvokaten Stix-Hackl det konkreta föremålet för investeringen. Det är nämligen endast investeringar som avser anskaffning, granskning eller presentation av innehållet i en databas som skyddas. Generaladvokaten anser att begreppet anskaffning inte omfattar ren datagenerering. Direktivets skydd är emellertid tillämpligt om denna generering sammanfaller med verksamhet som går ut på att samla in och sälla befintliga data och inte går

att skilja från denna verksamhet. Begreppet granskning omfattar även kontroll av att databasen är aktuell.

I anslutning härtill diskuterar generaladvokaten Stix-Hackl frågan om vilka handlingar som datbasproducenten kan förbjuda och som därmed skall anses vara otillåtna. Hon fastslår för det första att direktivet även har till syfte att förbjuda en ny sammanställning av innehållet i databasen, såsom utgörande ett eventuellt intrång. Vidare anser hon att utdrag och/eller återanvändning av en väsentlig del av innehållet i en databas omfattas av ett generellt – det vill säga oberoende av hur ofta det sker eller av om det eventuellt sker på ett systematiskt sätt – förbud om hälften av matcherna i databasen berörs. Denna bedömning kan göras antingen på veckobasis eller på säsongsbasis. Utdrag och/eller återanvändning av en icke väsentlig del av innehållet i en databas skall anses vara otillåtet om det sker återkommande och systematiskt, det vill säga med regelbundna mellanrum, och om det medför att rättsinnehavaren hindras att utnyttja databasen ekonomiskt, även på potentiella marknader, eller om dennes legitima ekonomiska intressen skadas i en omfattning som överskrider ett visst gränsvärde. Till skillnad från vad som gäller för utdrag förutsätter nämligen inte en återanvändning att upplysningarna har hämtats från själva databasen, utan förbudet mot återanvändning gäller även om upplysningarna har hämtats från en oberoende källa, som till exempel ett tryckt medium eller Internet.

Slutligen fastslår generaladvokaten att det föreligger ett förbud mot utdrag och/eller återanvändning även med avseende på en databas vars innehåll har ändrats på ett kvalitativt eller kvantitativt sett väsentligt sätt och som således är resultatet av en kvalitativt eller kvantitativt sett väsentlig nyinvestering. En sådan ändring medför att en ny databas uppstår. När det gäller dynamiska databaser börjar således en ny skyddstid löpa för hela databasen och inte endast för ändringarna i sig.

Anmärkning: Generaladvokatens förslag är inte bindande för domstolen. Generaladvokatens uppgift är att helt självständigt föreslå domstolen en rättslig lösning i målet. Domstolen inleder nu överläggningar i detta mål och domen kommer att meddelas vid ett senare tillfälle.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Meddelandet finns tillgängligt på följande officiella språk: DE, EL, EN, FI, FR och SV

Förslagen till avgörande i fulltext finns tillgängliga i dag från kl. 12.00 (CET) på domstolens hemsida (www.curia.eu.int).

För ytterligare upplysningar, var vänlig kontakta Gitte Stadler

Tel: +352 4303 3127 Fax: +352 4303 3656